

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauina[e] Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De consortibus eiusdem litis. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

De noxa.actionibus.

L. Si extat.

200

De consortibus eiusdem litis.

Rubrica.

LEX

I.

Xplosis. † Licet plures sint consortes eiusdem litis, tamen unus potest pro parte sua agere, & defendere, & etiam conveniri alijs absentibus. h. d. si ergo sunt tres qui possident prædium meum pro indiviso tanquam suum, & ego ago contra unum rei ven. ille poterat opponere exceptionem qd alij duo erant absentes, & qd non tenebatur respondere ipse solus. sed debebat expectare qd illi redirent. & qd ageret contra oēs. hodie per hanc l. statuitur contrarium. Et e converso si dico me dñm fundi quē possides vnā cū duobus alijs, & agā pro parte mea, poteris excipere qd nō sum audiendus, nisi etiā alij duo simul mecum agant. Hodie secus. per hanc l. quia possum agere solo pro parte mea. & sic in eo quod est cō pluribus vt singulis, potest quilibet de parte sua disponere in iudicio, & extra, sine cōsensu aliorum. facit l. si fundum. de serui. rustico. prædio. & vide bonam l. nō id circo. ff. de iudi. & aliā adhuc meliorē pro intellectu huius l. ff. de libera. causa. l. si pariter. quæ declarat hanc legē.

¶ Non admittitur quis ad agendum pro alio, etiam cum cautione rati, quando constat quod nullum habet mandatum, nisi sit cōiuncta persona, vel nisi asserat se mandatum habere. sed est dubium an habeat, vel non, quia semper probatur mandatum. Causa rati an possit peti post litem contestatam.

LEX

II.

Ommune negotiū. † Lex præcedens de consortibus eiusdem rei posse agere & conveniri sine alijs pro parte sua. † Ista lex permittit quod etiā pro parte aliorum possit vnus agere post l. cōte. per omnes sine mandato aliorum, dummodo caueat. & eodem modo possit defendere præstata cautione. de qua est casus hic specialis. licet cōsuetudo non habere mandatū potest tamen agere pro aliquo. regulariter secus. vt nō admittat, qm constat qd mandatū nō habet. etiā si velit de rato cauere. vt l. Pomponius. §. si. ff. de pecu. nisi sit cōiuncta persona. quæ admittit cū cautione de rato. vt l. sed & l. in prin. ff. de tit. hic verō etiā si nō sit cōiuncta psona admittit tunc cōsortiarie vel cōionis eiusdē rei: regulr aut tunc admittit qd alio cū cautione rati, qm asserit se mandatū hñe, & est dubiū an habeat, vel nō: qd semper pbat mandatū. vt l. j. §. de pecu. sed hic nō requirit qd asserat se hñe mandatū. & vide hic glo. in c. cū electi. in prima gl. extra de dolo & cōtu. & quod nō. Inno. in c. cū electus. de cōsti. circa fi. In tex. ibi. [post litem legitime ordinatam] i. cōtestatā. & est rō scdm doc. quia postquā lis erat cōtra oēs, censetur alij velle qd terminet. arg. ff. de pig. actio. l. si seruus. Et distingue secundū doct. qd aut plures habet eandē litē circa rem indiuiduā: & pōt vnus agere & defendere indistinctē indolidū. vt l. si cū vno. ff. de ex noxa. causa aga. & ff. si ser. v. l. lo. cū corpus. §. si fundus. & sententia lata p eo pderit alijs. & lata cōtra eū alijs nō nocebit. ff. de cōdi. de demon. l. Titio. in si. si l. in l. denūciat. §. si. cū l. seq. ff. de adulte. & hoc lite cōte. vel nō cū oībus. nec tunc loquitur ista l. Aut erat causa diuidua: & tūc ante lit. conte. pōt vnus agere & defendere p parte sua tantū: vt l. pxi. defendere verō posset in totū, sicut quilibet extraneus. ff. de sol. l. solutionem & iudiciū. post lit. verō conte. cū oībus inuitis & cōtradictentibus alijs non posset agere. per l. si petitor. ff. de iudi. secundū glo. Sed alijs ignorātibz vel non cōtradictentibus pōt agere pro eis. vt in hac l. præstata tū cautione de rato. † Sed cōtrā. quia cautio rati post lit. conte. non peti. vt l. Pomponius. §. rati. habitationis. ff. de pecu. Solu. verū est in emergētibus añ lit. conte. quia tūc cōtestatio imponit finē, sed in emergētibus post secus. quia cōtestatio imponit finē præteritis, nō futuris. & ad hoc allegat ista l. si ergo post lit. conte. aliquis cōparet procuratorio nōte alterius, & sit dubiū de mandato, teneat de rato cauere. & ista exceptio debet opponi antequā pcedat ad alios actus cū eo, qd post ea nō posset opponi: qd illi actus habēt vim cōtestationis. vt nō. in l. in iud. §. de pecu. p. Cy. & glo. in c. j. de elec. lib. vj. Nō sunt alia.

De noxalibus actionibus.

Rubrica.

Super rub. dicit glo. continuata à remo. potest aliter continuari. qd in superioribus visum est qualiter quis cōuenit facto suo: sed aliquando quis cōuenit aliena culpa ex facto vel ex defectu rei, vt si sine sui culpa: siue illa res sit animata anima rōnali, vt seruus.

siue irrationabilis, vt quadrupes. siue sit res animata, vt si domus tua cecidit supra meam, & ego te conuenio ad emendationem damni. Nam oībus istis casibus conceditur tibi facultas dandi dñō illā rem p noxa, ne ex delicto eius graueris vltra quā illa valeat. vt l. pretor. ff. de dam. infecti. & si qua. pau. fe. di. per totū in isto ti. qui tractat de primo casu. qm datur mihi damnum à seruo alieno dñō ignorante, vel sciente & prohibente, vel prohibere non valente: aliās teneretur sine noxe deditione. vt j. eo. l. pe. & habetur iste ti. etiā in ff. & alijs similis. l. si ex noxali cā agatur. cum tractatur qualiter dñs habeat defendere seruum quē dico de disse mihi noxā: si vult qd nō mittat in possessionem ipsius, ex primo decreto vel secundo. iste verō qualiter dñs teneatur ad emendationem damni.

- 1. Actio ad exhibendum datur etiam ad restitutionem non solum ad ostendendum.
- 2. Noxa caput sequitur.
- 3. Ex assidua contrectatione quod nascatur noua actio furti, quando à principio non fuit nata: quia non poterat.

LEX

I.

Si extat. † Pro furto facto per seruū propriū nō datur dñō actio furti noxalis cōtra ipsum seruū postea factū liberum, quia actio furti quæ non fuit à principio nata, non nascitur ex postfacto licet furtū fuerit commissum: sed res furtiue possunt vendicari. vel condici ab eodem si extat, & per ipsum possidentur. Sed ex furto facto per seruū alienū: licet actio furti à principio sit nata cōtra dñm, non cōtra seruū, ipso tñ postea effecto libero datur contra eum ex regula iuris. quæ est qd nōha caput sequitur. h. d. p cuius declaratione vide bonam l. ff. de furtis. l. serui & filij. in prin. In tex. ibi. [agere nō prohiberis.] f. rōne pñtis possessionis. q. d. nō potes agere actione furti ad duplū vel quadruplū ratione furti in seruitute commissi. qd ex eo nō fuit à principio actio furti nata. vt j. sequit: vñ nec nascit ex postfacto: seruus em tuus ex furto tibi commissio non potuit ciuili ter obligari. vt l. q. attinet. de reg. iur. licet naturaliter obligatus fuerit. ergo nec actio furti contra eum dari: quæ non nascitur nisi ex ciuili & naturali: sed nec erat alius contra quem nasci posset: cum nō haberet alium dominum quā te: & tunc contra te nasci non poterat: quia nemo potest sibi ipsi esse obligatus, etiam diuersis respectibus. vt nō. in l. frater à fratre. in si. j. glo. ff. de cond. item. Item † nō. hic qd actio ad exhibendum datur ad restitutionem nō solū ad ostendendū. & ppter hoc subiicitur titulus sequens. in quo tractatur de illa actione. † In tex. ibi. [nā quāuis. nōderet.] Itaque obiectioni quæ fieri posset de regula iuris. quæ est qd noxa caput sequitur. idest qd actio furti quæ à principio non fuit nata cōtra seruū, ipso postea facto libero datur contra eum, & nōdet qd istud est verū aliās. l. in alio casu. l. qm seruus alicuius commissio ser tibi furtum: quia tunc nascitur à principio contra dñm eius. postea desinit contra eū competere: & datur contra seruū manumissum. & sic transit de vna persona in alteram: licet nō sit illius hæres. facilius em transgreditur de vna psona in alteram ex postfacto, quā de nouo nascat. ar. l. ad testif. cū ibi notatis. ff. de test. In tex. ibi. [quāuis furtum committat.] No. posse committit furtum, & tñ ex eo non nascitur actio furti: & effectus est quia res efficitur furtiua: & sic non præsent vsucapi, obstante vitio reali quousq in potestatem domini fuerit reuersa. In si. ibi. [contrectet.] No. qd ex assidua contrectatione noua nascitur actio furti: qm à prin. non fuit nata. non poterat: & nūc potest. secus si fuisset nata. vt l. eum qui. ff. de fur.

- 1. Statuta recipiunt interpretationem restrictiua, ne quis indebitè damnum patiatur.
- 2. Statutum non restringitur, sed secundum proprietatem verborum intelligitur.
- 3. Statuta non extenduntur ultra quam loquantur, cum sint restricti iuris.
- 4. Statutum in dubio non presumitur alicui uelle beneficium iuris communis auferre.

LEX

II.

Si serui. † Ista l. semper allegatur quod statuata di. ponentia aliquid super quo disponit us commune, intelliguntur secundū ius commune, & cū hoc etiam allegatur gl. quæ est in l. si. §. in cōputatiōe. in

¶ Contingit psona. Quæ dicat cōiuncta psona. vide in l. sed & h. ff. de pecu. l. ex gedi. C. eo. auth. licentia. C. de epi. & cler. c. nonnulli. de rescri. li. vj. glo. in c. fin. de posthu.

¶ Habere mādum. An cōiuncta psona possit stare in iudicio p alio cōiuncto i cā spirituali. vide in c. si de iudi. li. vj. Rota decisio. cccxv. in ci. cōtra si mittat. Bal. in c. cū pridē. de pact. Lap. allega. l. xx. in iij. col.